

L'IVA del teu tiquet: l'impost que pagues sense adonar-te'n

Exercici de càlcul a partir de tiquets de compra reals en què l'alumnat localitza l'IVA, calcula quant impost paga en compres quotidianes, distingix els distints tipus d'IVA i descobrix que cada vegada que compra alguna cosa està contribuint al sosteniment del que és públic.

DURADA

50 min · 1 sessió

AGRUPAMENT

individual

UNITAT 8

El sector públic i els impostos

MATERIALS

- Un o dos tiquets de compra reals per estudiant (portats de casa) o tiquets d'exemple de la fitxa
- Fitxa d'exercicis amb taules de preus i tipus d'IVA
- Calculadora del mòbil

ENCAIX CURRICULAR · Sabers El Estado y los servicios públicos, El Estado del bienestar, Los impuestos y la justicia fiscal · Comp. específiques CE5 · Comp. clau STEM, CD, CC

Plantejament

Sabies que pagues un impost cada vegada que compres quasi qualsevol cosa, encara que no el veges? Es diu IVA (Impost sobre el Valor Afegit) i està amagat en el preu de la xocolatina, del videojoc, del tall de cabell i de quasi tot. La majoria de la gent el paga tota la vida sense saber quant és. Tu, després d'esta activitat, sabràs trobar-lo i calcular-lo.

En esta unitat has estudiat per a què servixen els impostos. Ací vas a agafar tiquets de compra reals i a traure la lupa: localitzar l'IVA, calcular quant impost pagues en cada compra i descobrir que no tot porta el mateix tipus (el pa no paga el mateix que un refresc o un videojoc). Veuràs que, sense assabentar-te, ja eres contribuent.

Objectius didàctics

- Identificar l'IVA dins del preu dels productes i en un tiquet de compra.
- Calcular l'import de l'IVA i el preu sense impostos a partir del preu final.
- Distingir els distints tipus d'IVA (general, reduït, superreduït) i a quins productes s'apliquen.
- Comprendre que el consum quotidià contribuïx a finançar la despesa pública.

Passos

- 1. (10 min) Enquadrament.** El professor explica què és l'IVA i els tres tipus que hi ha a Espanya: **general** (la majoria de productes), **reduït** (alguns aliments, transport, hostaleria) i **superreduït** (aliments bàsics com pa, llet, fruita; llibres). Ensenya on apareix l'IVA en un tiquet.
- 2. (15 min) Caça l'IVA.** Cada estudiant agafa el seu tiquet (o un de la fitxa) i localitza la línia de l'IVA. Identifica quins productes porten cada tipus i quant IVA apareix en total en el tiquet.
- 3. (15 min) Calcular l'impost.** Resolen una taula d'exercicis:
 - Un videojoc costa 60 € (IVA general inclòs). Quant d'eixe preu és IVA i quant és el producte sense impost?

- Una barra de pa costa 0,80 € (superreduït). Quant IVA porta?
- Una entrada de cine costa 8 € (reduït). Quant IVA paga l'espectador? (El professor dona els percentatges vigents de cada tipus; l'important és el mètode de càlcul.)

4. (5 min) I per què distint? En dues línies, cada estudiant respon: *per què creus que el pa paga menys IVA que un videojoc?* Apareix la idea que els productes bàsics tributen menys perquè siguin més assequibles.

5. (5 min) Tancament. Suma estimada de l'IVA que paga la classe en un dia normal. El professor tanca amb la idea: cada compra quotidiana és una xicoteta aportació als diners de tots, amb què es paguen col·legis, hospitals i carreteres.

Per al professorat

El càlcul de l'IVA “cap arrere” (traure l'impost d'un preu que ja l'inclou) és el que més costa: ensenya'l amb un exemple senzill en la pissarra abans de soltar-los. Si uses tiquets reals que porten de casa, revisa la privacitat (que no apareguen dades sensibles). El pas 4, sobre per què hi ha tipus distints, connecta amb la idea de justícia fiscal i amb el debat existent de la unitat. Treballa amb els percentatges vigents en el moment.

Avaluació

CRITERI	DESCRIPCIÓ	PES
Localització de l'IVA	Troba l'IVA en el tiquet i identifica els tipus	25 %
Càlcul de l'impost	Calcula bé l'IVA i el preu sense impostos	40 %
Distinció de tipus	Associa cada producte amb el seu tipus d'IVA	20 %
Reflexió final	Explica amb sentit per què hi ha tipus distints	15 %